



2 Nordmalings-KURIREN

Vems är
jätte-
spåren?

SIDAN 4

Naturlig
satsning
i Järnäs

SIDAN 6

Stuga
full med
teknik

SIDAN 8

Aspeå
kan sin
historia

SIDAN 12

Hundar
som tar
priset

SIDAN 13

Rakt
över
disk

SIDAN 19

Laxnapp
som blir
rekord

SISTA SIDAN



• I sommarens barockmusikkurs i Nordmaling deltar musikläraren Per-Olof Persson, Agnäs. Till vardags är han musiklärare i Nordmaling och tränar flitigt sina elever Madeleine Amelin (tv) och Veronica Fougman.

FOTO: ANDERS WIKMAN

Bilaga till Västerbottens-Kuriren

Ansvareg utgivare: Olof Kleberg

Umeå juni 1989

• Omslagsbilden: Både Lögdeälven och Öreälven är ypperliga lax- och öringsvatten där många kamper mellan fiskare och fiskar äger rum. Fjol-årets största lax drog Leif Bengtsson upp. Den vägde 9,8 kilo.

FOTO: OWE FREDRIKSSON

Musikskola i festivalens spår

Allt fler vill med — barockt nog

— Musikskolan för barockinstrument i Nordmaling kommer att bli Nordens största i sitt slag. Det säger professor Tõnu Puu och berättar om etableringen av barockmusikskolan i Nordmaling.

Till sommarens kurs kommer 30 elever.

I augusti blir det åter barockmusikfestival i Nordmaling. I samarbete med Carl Wikströms stiftelse, Nordmalings kommun och Tõnu Puu vid Föreningen för Tidig Musik genomförs en andra upplaga av festivalen. I år har festivalen fått det internationellt klingande namnet Nordic Baroque Music Festival.

Som ett led i barockmusikfestivalen för två år sedan startade också en musikskola för barockinstrument. Intresset var stort och utmynnade i att arrangörerna till

sommaren utvidgar kursen. Meningen var att 25 elever skulle erbjudas plats. När anmälningstiden för kursen gick ut hade kursen utökats till 30 elevplatser.

Professor Tõnu Puu i Föreningen för Tidig Musik berättar att intresset varit så stort att musikskolan utvidgas. När kursen genomfördes första gången var det endast med blockflöjt. Till årets kurs ingår nu även barockcello/gamba och cembalo. Lärare blir Clas Pehrsson, Jaap ter Linden och Lars Ulrik Mortensen. Eleverna till kursen kommer från Sverige, Finland, Danmark, England och Tyskland.

Ett glädjande besked är också att Per-Olof Persson från Agnäs och Anna-Karin Johansson från Nordmaling anmält sig till kursen. Allt blir i "master class", där eleverna får undervisning av "mästaren" själv.

• **Primitiva boendeformer**
Kursen genomförs i Nordma-

lings kommuns musikskolas lokaler. Eleverna kommer att bo i inhyrda husvagnar som kommer att ställas upp på skolgården. Kursdeltagarna har då att välja på att ordna maten själva i husvagnarna eller i skolans undervisningskök.

— Genom att bo så nära undervisningslokalerna kommer eleverna att kunna spela hur mycket de vill och till och med under nätterna, säger Tõnu Puu när han planerar inför kursstarten i augusti.

• **Nordens största**

Redan nu står det klart att barockmusikskolan i Nordmaling kommer att bli en årligt förekommande företeelse. Enligt planerna kommer undervisningen att svälla och kräva cirka 100 elevplatser redan 1990. Skulle så vara fallet blir barockmusikskolan Nordens största i sitt slag. Kvaliteten på undervisningen har gjort att många redan erkänt duktiga barockmusikanter har visat sitt intresse för barockmusikskolan.

Till årets kurs kommer bland annat två musiker från Finland som tilldelats utmärkelser för sin skicklighet.

— Några av finesserna med en musikskola av det här slaget är att det kommer att finnas möjlighet att sätta samman olika instrument till en ensemble, säger Tõnu Puu. Han berättar också att eleverna möjligen kommer att ge någon enklare form av konsert under kursen. För den som är intresserad och har köpt abonnemang på tillställningarna i Masugnen i Olofsfors och kyrkan finns dessutom möjlighet att lyssna till vissa offentliga lektioner, berättar han.

• **Fin miljö**

VK frågar Tõnu Puu om inte Nordmaling är för liten plats för barockmusikfestival och barockmusikskola.

— I Nordmaling finns en mycket fin miljö för denna musik, säger han och berömler den utmärkte

akustiken i kyrkan och den fina miljön i Olofsfors.

— Visserligen blir det lite torr akustik i kyrkan om den är fullsatt, men det är i övrigt en utmärkt lokal för barockmusik.

— Masugnen i Olofsfors bjuder på en utmärkt miljö, men där är akustiken dålig och tvingar oss att använda en viss typ av instrument för att ljudet inte skall försvinna, säger Puu entusiastiskt.

• **Festivalfint**

Själva festivalen kommer naturligtvis att hålla hög klass. Enligt programmet för de olika föreställningarna blir programmet variationsrikt. 1600-talsmusiken härrör från Bach, Händel, Telemann, Roman och Vivaldi. Verk av Johan Agrell och Henrik Philip Johnsen härrör från 1700-talet. Inslagen med Adolf Fredriks Bachkör och Anne Sofie von Otter sätter naturligtvis lite extra krydda på tillställningen.

ANDERS WIKMAN

PORTEN TILL VÄSTERBOTTEN



Öppettider:
Vard 10.00–18.00
Lörd 10.00–18.00
Sönd 13.00–18.00
Tel 0930/308 50

Vi ordnar även beställningar för utkörning
Tel 0930/308 50

Den stora och varierande menyn är baserad på norrländska råvaror och erbjuder flera delikatesser såsom röding, renfilé, gravad lax m m.
Den enormt stora lövbiffen på matsedeln hör också till attraktionerna.

En trevlig sommar
önskar värdparet
Stina och Göran

ÖVIK ● E4 ● 5 mil ● LÖGDEÅ ● 5 mil ● UMEÅ

4

Nordmalings-KURIREN



• I ena kanten av Gvalmyrberget i Högland, Nordmaling finns sju tydliga spåravtryck i berget. – Här har det säkert gått en jätte för miljoner år sedan, säger 71 årige Bror Jonsson och spekulerar i spårens uppkomst.

FOTO: ANDERS WIKMAN

JÄTTEMYSTISKA "FOTAVTRYCK"

– Vad var det för jätte som vandrade över Gvalmyrberget i Högland för någon miljon år sedan. Det undrar inneväanarna i byn Högland, Nordmaling och spekulerar i vad de sju tydliga fotavtrycken i berget kan härröra ifrån.

Ett av fotavtrycken kallas allmänt för "fala på Gvalmyrberget".

Vad kan det ha varit för spännande saker som förekom uppe på Gvalmyrberget i Högland, Nordmaling, för mycket mycket länge sedan? Intill en gammal "kostig" finns det i berget sju tydliga fotavtryck som ingen lyckats reda ut härkomsten för. Många bybor har i årtal pratat om fotavtrycken och besökt platsen för att även visa bekanta den säregna

fyndigheten. Men ingen har vidtagit några större initiativ för att utforska bakgrunden.

• Jätte

– Det måste ha varit en jätte som gått här över berget, säger 71-åriga Bror Jonsson, när han visar VK den ovanliga fyndigheten. Han är en av de bybor som i generationer fått ta del av de ovanliga spåren.

– Det var fäderna före mig som visade mig platsen och avtrycken, säger han och spekulerar i det förflutna.

– Spekulationer finns också på att det funnits en sorts "boställe" cirka 400 meter längre bort, säger Bror Jonsson och berättar om en samling stora stenar som finns på ett annat ställe. Den platsen är dessutom närmare byn än spåren i berget. Några andra fyndigheter vid Gvalmyrberget än fotavtrycken är inte inrapporterade, men Bror Jonsson menar att det kan

finnas något under mossan och den växtlighet som finns intill spåren.

• Långt att gå

För att komma sig fram till fyndigheten finns bara två alternativ. Att gå eller möjligen åka traktor. Platsen är belägen cirka två kilometer från närmaste väg. Vandringen upp till berget går via några bergsklackar och en större myr. Ända fram till ett intilliggande hygge finns en gammal stig och körväg att följa. Det hänger till och med några snitslar på några träd för att markera körvägen.

Att hitta igen spåren utan led-saga är i det närmaste omöjligt. Detta trots att spåren är så tydligt markerade intill varandra att det syns att de hör ihop. För byborna är det lättare att hitta, då de känner till den gamla kostigen som går förbi spåren. Visserligen är det kanske 20 år sedan korna hade sin

betesgång där ute i skogen, men markeringar från en gammal kostig finns fortfarande kvar.

• Tydliga spår

I slutningen från ett flatare parti av Gvalmyrberget och ner mot Gvalmyran finns de sju urgröpningsarna i berget. Storleken varierar något och även avstånden mellan spåren. Från det första avtrycket och fram till det sista är det cirka åtta meter. På vilken sida spåren börjar är svårt att säga. Det första spåret är inte så tydligt markerat som den andra markeringen. Här är avtrycket cirka 40 centimeter långt och tio centimeter brett. Djupet ner till botten på avtrycket är cirka två och en halv centimeter. Spårmarkeringen liknar i vissa delar ett stövelavtryck.

• Allmänt känt

– Det är just det här avtrycket som fått namnet "fala på Gvalmyr-

berget", säger Bror Jonsson och uppger att begreppet är allmänt känt i byn.

Någon halvmeter längre fram finns ytterligare en markering som liknar ett stövelavtryck, men detta är större än 50 centimeter. Ytterligare någon halvmeter fram finns det fjärde avtrycket. Sedan börjar storleken åter avta på de tre återstående spårmarkeringarna i berget. Genast kommer funderationerna:

– Är detta verkligen spår från en jätte eller någon annan varelse?

– Vi har inte haft några arkeologer här och tittat så vi vet inget om bergart och spårens uppkomst. Med det skulle vara väldigt roligt att få veta, säger Bror Jonsson före vandringen tillbaka från Gvalmyrberget börjar.

ANDERS WIKMAN



• Ett av avtrycken i Gvalmyrberget är något större än en stövel. Avtrycket kallas av byborna "fala på Gvalmyrberget" och är cirka två och en halv centimeter ner i berget.

6 Nordmalings-KURIREN



• Sedan en tid tillbaka utviner tre damer från Järnasklubb naturpreparat från örter och växter. Sirka Kärkä till vänster visar hårschampo, Catarina Molin håller i en nyttig rotväxt och Ulla Strömberg visar ett bra liniment. FOTO ANDERS WIKMAN

Naturlig satsning på jobb hemma

På övervakningen i ett äldre hus ute på Järnasklubb jobbar tre grannfruar med att framställa naturpreparat. Tillsammans har de bildat handelsbolaget Kvanne, som i dag tillverkar ett 15-tal egna produkter inom branschen. Deras tillverkning har nått stor framgång och så sent som i höstas representerade damerna med sina varor Nordmalings kommun i samband med att Landsbygd 90-projektet redovisades i Stockholm.

– Det hela började med att vi tre kom tillsammans i en studiecirkel inom Landsbygd 90, säger Ulla Strömberg och får medhåll av Catarina Molin och Sirka Kärkä. Andamålet var att hitta alternativa sysselsättningar ute i byarna. Nå-

gon av dem hade läst i en tidning om hur naturpreparat framställdes och nämnde detta till sina kamrater. Två av dem gick en tid senare en tvådagarskurs i ämnet och återvände till Järnasklubb fulla av idéer. Resultatet lät inte vänta på

sig och tämligen snart hade de tagit fram en egen produkt från en ört. Framställningen var kanske inte så svår som själva marknadsföringen av produkten. De lät vänner och bekanta prova några av sina varor och på den vägen är det.

I dag har de allvarliga planer på att gå ner till halvtid på sina ordinarie arbeten för att hinna med tillverkningen av naturpreparaten.

• Gammal kökslokal

På övervakningen i Catarina Molins hus på Järnasklubb har damerna sin tillverkningslokal. Det är ett äldre kök som försetts med en del nya maskiner för att passa

in i preparattillverkningen. Utrustningen är tämligen enkel men helt ändamålsenlig. I ett team jobbar de några kvällar i veckan med tillverkning och paketering av preparat. I ett enklare försäljningsnät skickar de ut sina produkter till försäljning.

• Två kategorier

Produkterna är indelade i två skilda grupper.

– Den ena är läkande och den andra är "fåfånga", men för den skull helt gjord av naturprodukter, säger Sirka Kärkä. Samtliga är kallproducerade preparat.

– Vi har i huvudsak tagit till

vara gamla metoder att utnyttja örter och växter, säger damerna tillsammans.

Innehållet i varje burk eller flaska finns tydligt angivet på etiketterna. Till sommaren åker två av damerna ner till Visingsö för att genomgå en veckolång kurs om örter och forskning kring naturmedel. De har också en ansökan innes hos lantbruksnämnden om att få så en hel äng full med ringblommor som de sedan skall göra naturpreparat av.

ANDERS WIKMAN

Det lönar sig sig åka till Nordmaling och köpa färg

Prisex:
Akrylat 475:-
12l

Välkommen in
TAPETLAGRET
Hammargården, Nordmaling
Tel 0930/109 89




Hej Turist o Hemvändare
Välkommen till vackra Nordmaling
I samhällets mitt ligger
NÄSLUNDS KONDITORI Efr.
— med gott hembakat bröd
Öppet vardagar 9-18.00 Söndagar stängt
Nordmaling Tel. 0930/101 05 Välkomna!



**NI SOM SKALL BYGGA OM
ELLER RENOVERA**

Vi har det mesta!

- BYGGMATERIAL
- TRÄVAROR, LIST
- DÖRRAR, FÖNSTER
- INREDNINGSSNICKERIER
- VÄLSORTERAT GLASMÄSTERI
- BILRUTOR

Vi är ombud för PRIMUS GASOL
Titta in till oss — det lönar sig.

Byggvaruhuset
i Nordmaling AB
Tel. 0930/107 60

Nordmalingssmyckena

Hänge med kedja — vår specialitet
per st **750.-**
så långt lagret räcker!

Med handslipade stenar av hyttslag från Olofsfors träkolshytta år 1762-1894
Nya modeller infattade i silver.



Örhängen
Hängen
Ringar
Broscher
Armband

NORDMALING 0930 - 100 45
4:e Generationen
etb. 1884

**HÄGGMANS
GULD**



SIMMA LUGNT!

Vi har öppet när banken är stängd

Visst vet du att vi fixar:

- resevalutan • lånen • pensionsförsäkringen

POSTEN NORDMALING
Tel 100 63, 100 66



Sluta deppa...

Ring i stället 090/15 10 00 och sätt in en annons under rubriken "Förlorat" bland småannonserna i bakre delen av Västerbottens-Kuriren.




Dans i GRÄSMYR

SOMMARENS DANSPROGRAM

MOGENDANS: Fred. 2 juni Tonix Fred 9 juni Berth Idoffs Fred 16 juni Stefan Borsch orkester Fred 7 juli Sten & Stanley m Sten Nilsson Tors 13 juli Wizex Tors 20 juli Matz Bladhs Fred 11 aug Laggens Dansshow med David o Mary Johnson	UNGDOMSDANS: Lörd 3 juni Jubilee/Charles disco Lörd 17 juni Martinez/Disco Rotation Lörd 1 juli Max Fenders/Dancing occsid disco Lörd 29 juli Perikles/American light disco Lörd 12 aug Bhonus/Disco Magic Dansshow med David o Mary Johnson
---	---

Rätt till ev prog.ändr. förbehålles

Bokningarna har förmedlats genom Musikförmedlingen i Umeå, tel 090/11 40 22, 11 51 96

• SERVERING	• KIOSK	VÄLKOMMEN önskar GRÄSMYR BYGDEGÅRDS- FÖRENING
• TOMBOLA	• KORV	

DANSA - TRIVS I GRÄSMYRS MYSIGA LOGAR - DANSA - TRIVS

DANSBUSSEN går från Ö-vik kl 20 och Umeå kl 20.30
alla mogendanskvällar. Boka plats på

ABRAMSSONSBUSS
INTERNATIONELLA GRUPPRESOR • Tel. 0930-700 63

KLIPP UR OCH SPARA!



• Till hösten får skolbarnen i Norrfors lära sig datorer. Utbildningen sker ända ner i lågstadiet. Fr v Markus Ahlstrand, 8 år, Andre Berggren, 11 år, Alixander Strandberg, 10 år, Magdalena Ahlstrand, 11 år och Kent Ottosson, föreståndare för datastugan i Norrfors.

Data för alla i stugan

Till hösten startar stiftelsen Norrfors Datastuga en kooperativvägd datacentral i Norrfors. Förutom en stort datatekniskt servicefunktion till företag i bygden startar också en stor kursverksamhet i datastugan. Både den kommunala vuxenutbildningen och eleverna på Norrfors skola är inbokade i kurserna.

Med typograf Kent Ottosson som föreståndare för den nyetablerade datastugan i Norrfors kommer företagare, föreningar och enskilda att få god tillgång

på dataservice. Det blir en service som inte bara gynnar norrforsborna, eftersom datastugan planerar för ett stort upptagningsområde. Kontakter är redan tagna med SNIC, Stiftelsen Norrlands informationsteknologiska centrum. Kontakter är även tagna för kunna utföra arbeten i gemenskap med Umeå universitet.

– Vi vet ännu inte var vi hamnar och får väl med tiden se vad det blir, säger Kent Ottosson.

• Flera maskiner

Precis vid vårterminens slut installerades de två första datamaskinerna i lokalerna, som inryms i Bengt Gunnarssons hus mitt emot skolan i Norrfors. Till

hösten kommer ytterligare tre maskiner att installeras i datastugan. För ändamålet disponeras en lägenhet med två rum och kök.

Kent Ottosson spekulerar redan i om lokalen är för liten när vuxenskolan till hösten startar en datakurs med tio elever i lokalerna. Diskussioner har därför redan förts om att möjligen installera datastugan i Norrforsgården.

Formellt ägs datastugan av Stiftelsen Norrfors Datastuga med ett delat ägarskap mellan Norrforsbygdens intresseförening och Norrforsgruppen. Med i styrelsen för stiftelsen finns också en representant från Nordmalings kommun. Liknan-

de telestugor finns redan i Bjurholm, Ammarnäs och Umnäs (Storuman), men där är ägandet helt privat.

Statens glesbygdsdelegation har lämnat bidrag med 50 000 kronor och ansökningar är inlämnade för "största möjliga belopp" i form av glesbygdsmedel till maskiner och utrustning.

• Flera effekter

Enligt Ottosson ger datastugan också impulser till kringeffekter.

– Det visar att det går att göra något ute i glesbygden och lockar enskilda personer att starta egen tillverkning eller firma, säger han optimistiskt.

Datastugan har också väckt intresse från Nordmalings kom-

mun och kommunala vuxenskolan. Tankar finns att möjligen lägga ut något kommunalt arbete till Norrfors. En annan verksamhet är att skolbarnen i Norrfors till hösten får datautbildning i sin undervisning. Verksamheten går så lågt ner som till barnen i låg- och mellanstadiet.

– Meningen är att barnen på ett lekfullt sätt skall komma i kontakt med datorer, säger Kent Ottosson.

– Att verksamheten läggs i Norrfors är utmärkt för att skapa arbetstillfällen i glesbygden. Möjlighet ges också för att få damer och ungdomar att stanna kvar, säger han.

ANDERS WIKMAN

PULSAR
A STATEMENT IN STYLE



795:-

Agrens
NORDMALING
Tel. 100 67
STJÄRNURMAKARE


Köp färskt bröd från ortens bagare!
Vi levererar matbröd, wienerbröd, bullar m m till din butik.

NORRFORS BAGERI
Telefon 0930 - 910 53 Box 121 910 06 Norrfors

POGLAAS
åkeri ab 0930/700 26
Gräsmyr 5252, 914 00 Nordmaling

TREVLIG BILSEMESTER
kan du aldrig få om du åker på slitna eller obalanserade däck. Vi kan och vill hjälpa dig till en trevlig och säker bilsemester.

ALLT I RESOR



**AFFÄRSRESOR
PRIVATRESOR**
Biljetter, Hotell- och Hyrbilsbokningar över hela världen.

TURBUTIKEN ERBJUDER:

Oddset FLAX

V65

dagens dubbel

Öppet: Månd - fred kl. 7-17

MICHELIN 3/7 - 29/7
Öppet 8-16




SAMYANG

JOSEPHSONS RESEBYRÅ
Aukt. Reseagent
Box 37, 914 00 NORDMALING
TEL. 0930/100 02, 102 20
TELEX: 54047 JOSEPH S

VI HAR DÄCKEN FÖR DIG!

Nymans Vi håller Dig rullande.
DÄCKSERVICE AB NORDMALING T. 111 25

RJS V65 · TIPS · LOTTER
TOBAKSHANDEL
Eftir Nordmaling, tel 0930 10106

LÖGDEÅ Månd. - fred. 9.30 - 17.00
Lörd. 9.30 - 13.00

DATORER
Företagare:
Låt oss hjälpa er att effektivisera era administrativa rutiner.
Datorer: Tandon och Philips Bascos administrativa programvaror.
Skrivare: Nec, Star, Panasonic.
Nätverk: Novell, Dlink.
All tänkbar programvara kan du få fram via oss.
I våra priser ingår grundutbildning och låga kostnader med leasing
Kontakta oss för demonstration och information.



VÄLKOMMEN TILL HÄGGSTRÖMS MODEHUS
- Ett av Norrlands ledande modehus

Sommaraktuellt!

Med kupong **445:-**



Med kupong **99:-**

Fätölj Roma
Hopfällbar trädgårdsstol med epoxylackerat stålrosstativ, sits och ryggdel i plast. Den perfekta stolen för camping-, husvagn- och båtfolk. (119:-)

Elgrill Gourmet LYX
Lägg inte på ett kol! Infragrillen är eldriven och fungerar lika bra ute som inomhus. Inget os, lätt att göra ren. 1500 W effekt. (495:-)

Håll gräset kort. Trimmern nar tvåhandsfattning, automatisk trädmatning, 9 meters lina i spolen och 25 cm klippbredd 210 W motoreffekt. (490:-)

Black & Decker trimmer GL 420

Med kupong **420:-**



Med kupong **56:-**

Fiskars knivslip Rollsharp
Vassa knivar skär bättre och är säkrare! Dra kniven tio gånger genom Rollsharp och den är vass. (76:-)

ROBE
FÖRSÄLJNING
Tel: 0930/115 50. Trastvägen 12 NORDMALING

Häggströms LÖGDEÅ
Tel 0930-305 85
MODEHUS
- inestället för mode -
NAGOT PÅ SIDAN AV 44 MEN ALLTID I CENTRUM FÖR MODET

Vi rear under juli månad. Kvalitetsmode till lågpris

UTTERSTRÖMS Järn
Nordmaling
Tel 0930/10720

¹⁰ Nordmalings-KURIREN

Vi trivs . . . Hemma i Nora



Markus 12, Nordmaling. Skolan tvärs över vägen, handboll borta i idrottshallen. Fiske i havet vid Brevik där vi har vår sommarstuga. Ibland cyklar jag dit själv.

Daniel 14, Nordmaling. Nästa år blir spännande. Då börjar jag gymnasiet i Umeå. Buss varje dag, 16 turer att välja mellan. Men handbollen ger jag inte upp. Nordmalings IF är bäst.

Monika 42, Nordmaling. Allt finns ju här, service, butiker och bra barnomsorg (tycker jag som dagisfröken!). Och Norrlands modernaste ridhus. Kom och rid med oss!

Sune 48, Nordmaling. Som lärare måste jag säga att vi har fina ungar i kommunen. Som sångare måste jag få rekommendera vår stora kör Vokalerna. Kom och lyssna på oss!

Viktoria 8, Gräsmyr. På vintern äter jag i Gräsmyrs egen slalombacke. Nu på sommaren har jag scouterna, lekamraterna och så grannens hund Isak. Han är snäll.

Anki 36, Gräsmyr. Förri damfrisörska här hemma jag butik i Nordmaling. jag landet, dagmamman i set, mycket roligt i byn, e sammanhållning.

Nordmalings-KURIREN

Nordmaling



Daniel 8, Nordmaling. Jag går på ridskola. En gång i veckan åker vi till nya ridhuset. Massor av jättefina hästar. Snart får jag hoppa. Haru sett vilket bullfett!

Joanna 11, Gräsmyr. I höst börjar jag i femman i vår skola. Högstadiet finns i Nordmaling, dit ska jag sen. Men där är dom inte lika bra i fotboll som mitt lag är.

Mårten 39, Gräsmyr. Vi flyttade hit från Umeå för 10 år sen. Jag pendlar till stan varje dag. Inte en minut har jag ångrat mig. Nära skogen, scouterna och fotbollsplan.

SOMMARENS PROGRAM

Några spännande exempel:			
1 juli	24-timmarsmäte i Hörnsjö	20/7	Mats Bladhs gästar Gräsmyr
4/7	Cirkus Merano på Levaräkern	17-23/7	Stora Hemvänderveckan
7/7	Sten & Stanley i Gräsmyr	21-22/7	Nordmalings Marknad
12/7	Berättarstuga i Nyåker	21/7	Visafest i Järnasklubb
13/7	Wizez kommer till Gräsmyr	21-22/7	Bäcknäsfesten med dans
16/7	Lotslunken i Järnäs	7-13/8	Barockmusikfestival
16/7	Se "Hem till byn" och Ava	18/8	Spring Mullsjön Runt 7,5 km

VÅRA FINA UTFLYKTMÅL

Till exempel TjuvAntes Grotta i Storrisberget. Djupa gångar långt in i berget. Eller kom till Olofsfors Bruk, en levande bruksmiljö med anor från 1700-talet. Kommer du med båt, gästa Järnasklubb. Härliga klippor för solbad. Följ Öre älv och Lödge älv. Båda har havsvandrande fisk! Slätterängarna på Hummelholm är unika. Naturreservat med frodig växtlighet. Ett Måste är Barockmusikfestivalen i augusti med många stora världsartister.

VÅRA FINA TURISTMÅL

Ava Havshad med stugor, tält- och husvagnsplatser. Fin badstrand. 0930-320 70.
Olofsfors Stugby på andra sidan E4. Husvagns- och tältplatser. 0930-320 32. Rödvikens camping- och friluftsområde. Trestjärnig, bad, minigolf, turistbyrå. 0930-113 50.

Hemma i Nordmaling! Smaka på dom orden. Visst känns det tryggt. Vår kommun är en trivsamt del av Västerbotten, efter E4, mitt på hållet mellan Umeå och Örnsköldsvik.

Vi är små. Det är bra, alla känner alla. Alla strävar åt samma håll. Att ha det bra där hemma. Flytta hit!

SOM HÄ BYGGS!

Både inne i Nordmaling och ute i byarna. 120 lägenheter blir klara i höst. Ring så kanske vi kan ordna en trea.

VILKEN DAGISTAXA!

En heltidsplats på dagis, eller hos dagmamma kostar 558 kronor för första barnet. Andrabarnet, eller en halvtidsplats, kostar hälften. Fritids kostar också 279 kronor. Samma taxa gäller för alla. Bra barnomsorg ska inte kosta mer!

GOTT OM JOBB!

Industrierna går på högvarv. Graninges såg, Swanboard Masonite, Olofsfors AB, KLB-fabriken osv. Barn- och äldreomsorgen byggs ut, nya industrier och företag startas. Här finns säkert plats för dig också.

STARTA EGET!

Har du funderingar åt det hållet, tala med Navet. Vår utvecklings- och företagservice. De som jobbar i stiftelsen är själva företagare. Därför kan de bjuda på sina egna erfarenheter. De som kostar så mycket att skaffa sig på egen hand. Tala med Navet, 0930-104 31.

NORDMALINGS KOMMUN

KOMMUNKONTORET: 0930-107 50
TURISTBYRÅN: 0930-113 50



12 Nordmalings-KURIREN

En annan historia

– Boken om Aspeå klar efter fem år

Efter fem års arbete gavs vid midsommartid ut en historisk bok om Aspeå. Boken är på 288 sidor och speglar byn från 500 år före Kristi födelse och ända fram till nutiden.

– Boken är nog lite ovanlig i sitt slag, säger Joel Berggren.

– Äntligen blir boken om Aspeå klar, säger de entusiastiska medlemmarna i studiecirkeln som pågått under fem år för att göra en historiebok om byn. När de nu släpper boken till försäljning blir det på vinst eller förlust. De har beställt en upplaga på 800 exemplar och måste sälja minst 400 böcker innan de fått tillbaka de pengar som lagts ner på boken. För att trycka boken har de fått 10 000 kronor från kulturnämnden, 15 000 från Vuxenskolan och 20 000 kronor i form av lån där byborna står som garantier. Enligt kostnadssammansättningen kostar tryckningen 102 000 kronor.

• Helt egen bok

Redan i bokens inledning poängteras det speciella med boken. Författarna, en samling pensionärer med äldste deltagare 92 år, talar omedelbart om att det är deras egna ord och skrivsätt som återfinns i boken. De har inte låtit någon utomstående gå in och redigera och ändra i texten utan i stället helt på egen hand stått för redigering och korrekturläsning.

Det första avsnittet handlar om en tid som ingen vet speciellt mycket om. I boken har Joel Berggren genom egna fantasier och antaganden försökt spegla hur byn såg ut före den stora ovädersperioden 500 år före Kristi födelse.

• Första dokumentationen

Händelser fram till 1480-talet finns inte säkert dokumenterat. Här finns de första korta dokumenten om Aspeå. Nästa period är 1510 och en herre vid namn Olof. Men det är först efter 1680 års lag om kyrkobokföring som dokumenten börjar att finnas. I boken framgår det också att Nordmaling startade med kyrkobokföring 1710. I inledningen fanns inga kvinnor med utan det tog ända fram till 1775 innan hela familjer med barn kom med i kyrkböckerna.

De första spåren av Aspeå var när Lidberget, Kvarnberget och Hallberget började dyka upp ur vattenytan. Den första befolkningen i byn var båtfolket.

• Många tvister

Författarna har lyckat hitta många historiskt intressanta och värdefulla berättelser om bybornas många stridigheter angående urvattningen av Aspeåfjärden. Efter 300 års utgrävningar och en stor skara stridigheter hade Aspeåfjärden försvunnit helt. Ett av bräken inför domstol tog fyra år att genomföra.

Bokens 288 sidor innehåller mycket fakta om gamla tider; om händelser, människor och byns utveckling.

– Vi får acceptera om det smyger förbi något litet fel, säger Joel Berggren.



FOTO: ANDERS WIKMAN

• Ragnar Berglund, William Rönnberg och Joel Berggren är tre av de tolv aspeåbor som under fem år jobbat fram historieboken om Aspeå.

ANDERS WIKMAN



• I Nordmalings kommun finns de duktigaste älghundarna i landet. Med 55 älghundar med första pris eller mer ligger kommunen överst vid en jämförelse. Här är några av de 11 dubbelchampions som finns i kommunen samlade: Ingemar Hörnqvist med Reky, Assar Jonsson med Russ, Valter Eriksson med Pia och Amigo, Algot Berggren med Jäger, Svante Bengtsson med Santo, Bertil Moström med Anjo och Runar Persson med Bonny.

Ingen idé att skälla på aveln i Nordmaling

Älghundarna här tar ändå priset

– Det finns ingen annan kommun i landet som har så många jaktmeriterade älghundar som vi har, säger Bertil Moström och visar en stor förteckning över jaktmeriterade hundar i kommunen. 38 gråhundar och 18 jämthundar med första pris på jaktprov.

Älghundsägarna i Nordmaling har kommit på att de bor i den kommun i landet som har det bästa beståndet av älghundar i landet. Detta i förhållande till antalet invånare och jaktkortsinnehavare. I Nordmaling spekuleras det i att det är cirka 300 älgjägare och bland dem finns inte mindre än 55 hundar som är meriterade med första pris på jaktprov. Detta fördelat så att de flesta priserna erövrats av gråhundar.

• **Får medhåll**
Bertil Moström får medhåll av sina jaktkamrater.
– Det hela beror på avel och att det är ett stort intresse för hundar

här i kommunen, säger Ingemar Hörnqvist och håller fram avelsarbete som främsta anledning.

• **Många stjärnor**

I en stor samling av mycket meriterade jakthundar är det svårt att inte glömma bort någon duktig hund. Särskilda omnämningen bör dock gå till jämthundshanen, 12 åriga SUCH, SJCG Zaka, ägare Stig Holgersson och Nordisk utställnings- och jaktchampion Reky, ägare Ingemar Hörnqvist. Jämthundshanen är fortfarande i livet och anses vara landet bäste nedärvere inom jämthundsrasen. Gråhunden Reky kunde för något år sedan tituleras "vinstrikaste gråhund i Norden". Det är en hund som också utnyttjats mycket i avel. Det svenska avelsrådet har dock satt stopp för fortsatt avel på grund av att det finns för många valpar efter hunden. I Sverige finns cirka 140 valpar och i Finland kanske det dubbla.

Bland gråhundarna i Nordmaling finns en nordisk dubbelchampion, en nordisk jaktchampion och en nordisk utställningschampion. Det finns sju hundar som är

svenska utställnings- och jaktchampion, tolv är svenska jaktchampions och 16 hundar har erhållit första pris på jaktprov.

Bland jämthundarna finns tre svenska jakt- och utställningschampions, åtta svenska jaktchampions och sju med första pris på jaktprov. Totalt ger det 55 älghundar med lägst förstapris på jaktprov. Skulle Bertil Moström ha missat någon så blir det ändå flera med första pris eller mer. Hundar med andra och tredjepris finns inte med i uppräknningen.

– Skulle vi räkna alla duktiga älghundar i kommunen vore det minst det dubbla, säger Bertil Moström och menar att det finns åtskilligt med hundar ute i byarna som är duktiga trots att de aldrig går på jaktprov.

• **Stort intresse**

Många jägare anser att hundförarnas intresse för jakt med hund lett till det stora antalet jaktmeriterade älghundar i kommunen. Ett bevis på detta är kanske att det finns ett tiotal auktoriserade jaktprovdomare bland de hundintresserade jägarna i kommunen.

ANDERS WIKMAN

• **Vad männe bli av de tre veckor gamla hundvalparna som Ingemar Hörnqvist har hemma i sin villa i Nordmaling. I en kull på fem valpar har han förväntningar på att samtliga blir duktiga jakthundar.**



14 Nordmalings-KURIREN

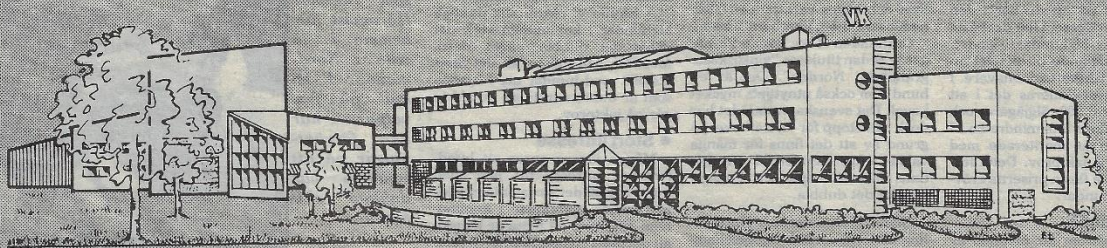
NYTT REKORD
44.041

+673 ex.



Västerbottens-Kuriren

TEL 090/15 10 00





• På kanten till Gvalmyrberget hittades en skogsödla med avbruten svans. Skogsödlan är den vanligaste ödlearten i landet, men är ovanlig så till vida att den föder levande ungar.

Ett möte med avkortat slut

– Kolla här är det en ödla, säger Linda lite försiktigt och spänner blicken ner mot marken. Där nere ser hon en skogsödla som försynt ligger och trycker i skydd av blåbärris. Svansen på ödla är avkortad och ser lite konstigt ut.

Det var på Gvalmyrberget i Högland som vi fick kontakt med skogsödlan.

Tämligen omedelbart var så lillebror Lars där och lyfte försiktigt upp ödla i sin hand.

– Titta vad söt den är, säger de båda och iakttar ödla. Den avkortade svansen ser konstigt ut. De sista centimeterna är helt svarta och inte beklädda med fjäll som den övriga delen av kroppen. Lugnt och stilla ligger ödla där innan barnen bestämmer sig för att släppa tillbaka den till den plats de tog upp den ifrån. Med ett par snabba språng förflyttar sig ödla ett stycke innan den stannar upp och står helt stilla.

– Jag undrar vad som hade hänt med svansen, säger Lars och spekulerar i ödlans förlutna.

• **Skogsödla**
Skogsödlan är en av de vanligast

förekommande ödlorna i landet. Dfet är den enda ödla som föder levande ungar. Honan bär sina ägg inom sig ända fram till att äggen kläcks och ungar kryper ut. Det vanliga hos ödlorna är annars att lägga äggen i någon sandbädd.

Skogsödlan kan vara upp till 18 centimeter lång och då är svansen upp till två gånger så lång som den övriga kroppen. Från femte, sjätte svanskotan och bakåt är svansen försedd med "svaghetszoner". Detta gör att svansen lätt bryts av, men är helt till för att ödla skall skydda sig från fiender.

ANDERS WIKMAN

AKTUELLT NU!

Sommarmarknad i

KRISTINESTAD

14 juli 3 dagar, inkl. teater i Närpes.
1:a kl hotell. Halvpension, bussfika.

1.095:-

"I ROSLAGENS FAMN"

Med Ålands-kryss 10 aug, 4 dagar.
Bra hotell, halv. bussfika, guider.
Underhållning ingår

1.845:-

MAINAU Miljoner dahlior och höstrosor i blom!

Avfärd 2/9 11 dagar

Inkl. utf. till Zürich och Liechtenstein
1:a klass hotell hela vägen, 2 övernatt. i Gävle via Göteborg-Kiel, inkl hyttplats t o r, middag ombord, halvpension, bussfika, reseledare, lokalguider. Besök i Heidelberg o Rotherburg o t. entréer.

4.995:-

BOKA PLATS PÅ TEL 0930/700 63

ABRAMSSONSBUSS
INTERNATIONELLA GRUPPRESOR • Tel. 0930-700 63

Butiken med **KVALITETS-
KLÄDER!!!**

**DAM
BARN
BABY**

**MINI-
MAXI**

Nordmaling - 0930-102 94

Café **ANNO 1762**
Tel. 0930/11470
Olofsfors Bruk

Kafé i gammaldags miljö i anrika Olofsfors bruk

Öppettider: kl 12-17
(annan tid efter överenskommelse).
Fredagar stängt.

Luncher, middagen och konferenser på beställning.
Välkomna! Gunilla o Uno

Välkommen att äta och bo i fin herrgårdsmiljö

Specialitet: Stort smörgåsbord söndagar. Lunch och middag serveras vardagar 8-20. Vi tar emot alla slags beställningar. 8 rum.

Levar Hotell
NORDMALING
Tel 0930/10109

VI TRANSPORTERAR SKOTARE, AVVERKNINGS-MASKINER, TRAKTORER, GRÄVMASKINER, VÄLTAR, ASFALTLÄGGARE.

VI DRAR PÅ EN 3-XLAD MASKINTRAILER MED LUFTFJÄDRING. LASTUTRYMMET CA 13 METER.

Forsviks Maskintransport
Tel 0932/100 85, 107 85, 0930/115 29,
Mobiltel 010/57 33 07

**ALLTID RÄTT PRIS
HOS
a.k.s. jakt & fritid
RUNDVIK**

Jaktkläder
Regnkläder
Arbetskläder
Ryggsäckar
Fiske

Skoteroveraller
Stövlar
Knivar
Knivblad
Knivslöjdmät.

Vi säljer även per postorder. Begär katalog.

a.k.s. jakt & fritid ab
Box 1, 910 02 RUNDVIK
Ordertel 0930/303 49 dygnet runt

ALLA SKALL FÅ SE KYRKOSKATTEN

I gamla gravkapellet intill kyrkan i Nordmaling jobbas det febrilt för att iordningställa en av länets första kyrkmuseer. En arbetsgrupp på fem personer har sammanställt de första planerna för museet som beräknas vara klart till nästa år.

Kommande år kommer Nordmalings samhälle att begåvas med ytterligare ett museum. Det är en grupp kyrkliga representanter med kyrkofullmäktiges ordförande, Karl-Gustav Wilhelmsson, i spetsen som jobbar med förberedelserna. För en tid sedan öppnades bland annat en gammal kyrk-

kista som varit stängd i över 39 år för att kontrollera om den innehöll något för det kommande museet.

• Mycket att välja på

Lokalen för kyrkmuseet är redan fastställt. Det är gamla gravkapellet framför Nordmalings kyrka. Kapellet är byggt 1892 och firar om några år 100 år. Ytan är begränsad till cirka 63 kvadratmeter plus, om det behövs, nästan lika stor yta i bottenvåningen där likkistor tidigare varit placerade.

Urvalet av föremål till museet verkar i inledningen vara tämligen obegränsat. I inventarieförteckningen som museigruppen har att tillgå finns en stor blandning av gamla och intressanta föremål för ett museum. Förutom de föremål som finns bevarade i arkiv och

gravkapell och på sakristiavinden finns några gamla föremål redan på andra museer ute i landet.

– Bland annat finns två bevarade sidor från den första predikstolen på Statens Historiska Museum i Stockholm, säger Karl-Gustav Wilhelmsson.

Erling Wikman, gamle kyrkvaktmästaren, kan också berätta om gamla saker som funnits i och vid Nordmalings gamla kyrka. Många av de föremål som kommer att placeras i kyrkmuseet är över 250 år gamla.

• Expertbesök

När kyrkomuseigruppen med ledamöterna Inga-Lisa Wallander, Harald Lundberg, Gunnar Ågerstrand, Helge Larsson och Karl-Gustav Wilhelmsson för en tid se-

dan lät öppna en gammal kyrkkista som varit låst sedan 1950 kom museichef Anders Hugger på besök. Han var mäktigt imponerad över den fina lokal och de fina föremål som kommer att utgöra kyrkmuseet i Nordmaling. Han berättade då att det är mycket sällsynt med kyrkmuseer och att han redan ser fram mot färdigställandet.

– Vi vet ju inte hur vi skall visa föremålen och ordna museet så vi behöver allt lite hjälp, säger Inga-Lisa Wallander, när hon tillsammans med museegruppen besöker gravkapellet.

Samtliga är dock besvikna över de föremål som försvann för cirka sju år sedan i samband med ett inbrott vid kyrkan. Några ljusstakar och ett självporträtt av Tomas

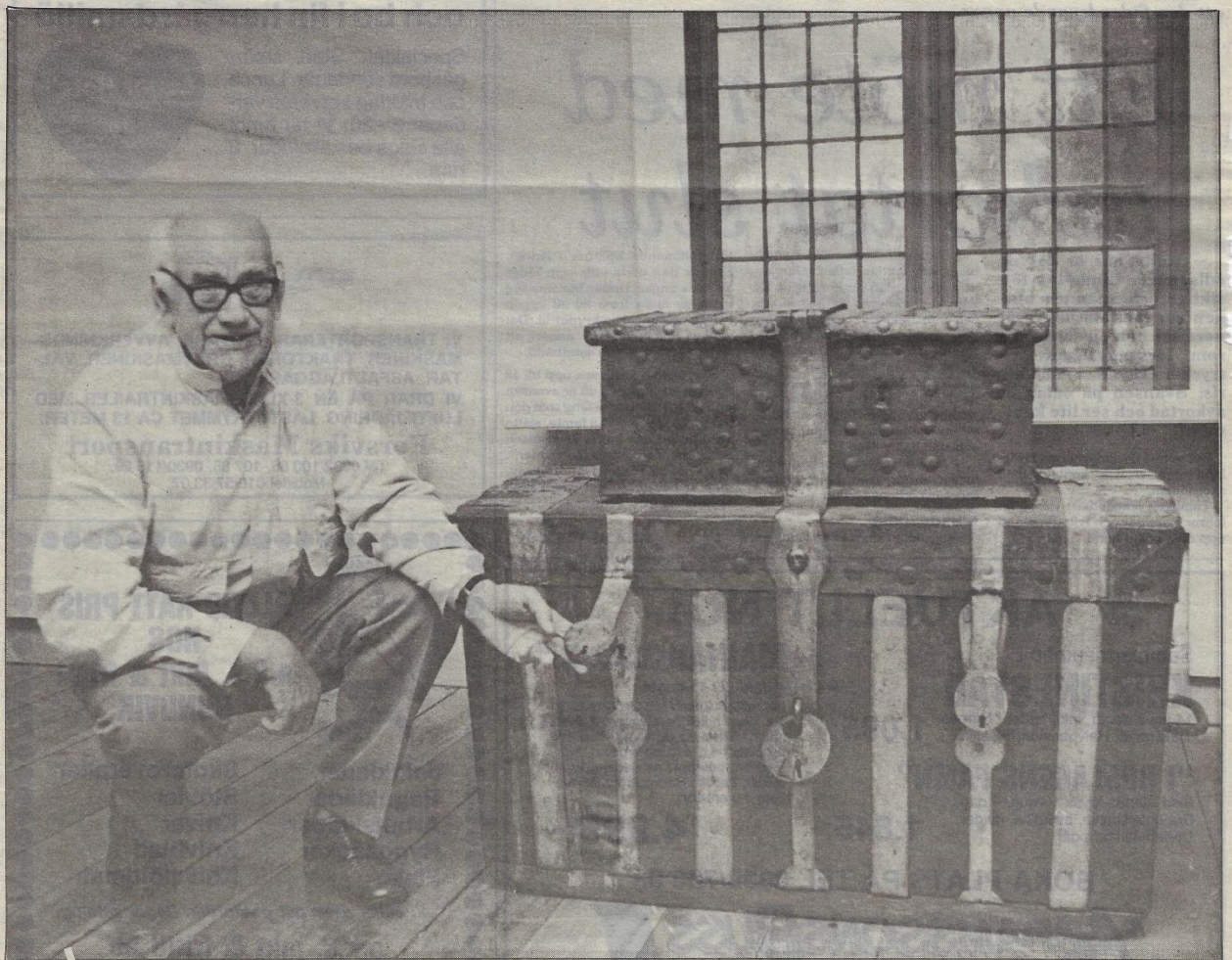
Kempe försvann. Han var den målare som målat stora delar av inredningen i Nordmalings kyrka.

Förutom kyrkomuseigruppen om fem personer hjälper förre kyrkvaktmästaren Erland Wikman samt Elsa Dahlén till med att iordningställa museet.

Många av de föremål som återfinns i det kommande kyrkmuseet finns omnämnda i förra årets nyupplaga av Adolf Rådes gamla bok Nordmalings kyrka och församling som utgivits av hembygdsföreningen.

– Det är mycket bra att vi lyckats få ett kyrkmuseum i Nordmaling medan vi fortfarande har några av de äldsta i ämnet i livet, säger Karl-Gustav Wilhelmsson.

ANDERS WIKMAN



• När den gamla kyrkkistan från 1844 öppnades efter att ha varit stängd i 39 år deltog pensionerade kyrkvaktmästaren Erland Wikman. Kistan tillverkades av bonden Pehr Ledström i Djupsjö. Den första kyrkkistan i Nordmaling länsades och förstördes en gång i tiden av ryssar trots att den gömdes undan i Torrbole.



• Uppe på sakristiavinden finns ett otal gamla föremål som om ett år kommer att finnas till allmän beskådning i kyrkmuseet. Erling Wikman till vänster och Karl-Gustav Vilhelmsson håller här i en änglafigur som är cirka 250 år gammal.

Min matte



köpte mig på en annons i Norrgruppen - Västerbottens-Kuriren, Norra Västerbotten, Norrbottens-Kuriren, Östersunds Posten. 4 starka lokaltidningar med över 300 000 läsare. Ställ din annonsbeställning till



NORRGRUPPEN
Box 1247,
901 22 Umeå

Allt i foto finner ni hos oss

BILDEN

Nygatan 7, tel 0930/103 48

**NORDMALINGS
KYLSERVICE**
0930/115 75
SOLGÅRDEN, LEVAR

Vi har sommarextra på
• Kyl • Frys • Mikro • Spis
• Fläkt • Tvätt

Husqvarna
ETT GÄTTRE NAMN FÖR KVALITET

Egen service

Present- bekymmer?

Ett besök hos oss så är problemet löst.

Erikssons
UR - GULD - PRESENTER
TEL 0930 - 101 94 NORDMALING

LÅT UNDERSÖKA DIN SYN

Anlita den legitimerade optikern-fackmannen som tar ansvar för din syn.



Lag. Optiker Leif Holmström

HOLMSTRÖM
OPTIK
NORDMALING Tel 0930/112 11

Sommartider
Vardagar 9-17

Kontaktlinsvätskor:
• OXYSEPT • SOAKING • SOLUTION

**SYNVÅRDS
BUTIKERNA**

Visst läser folk annonser!
Ni läste ju den här!



HJÄLP BARN
MED CANCER.

BARNCANCERFONDEN

POSTGIRO 90 20 90-0

Specialist på tändning och förgasare Bensininsprutning

A. BÄCKSTRÖM & CO

NORDMALING - Tel. 0930/10057

motorverkstad - reservdelar



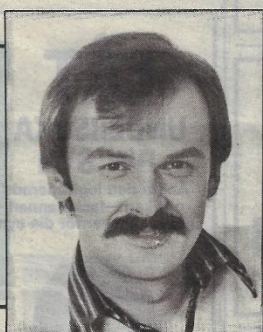
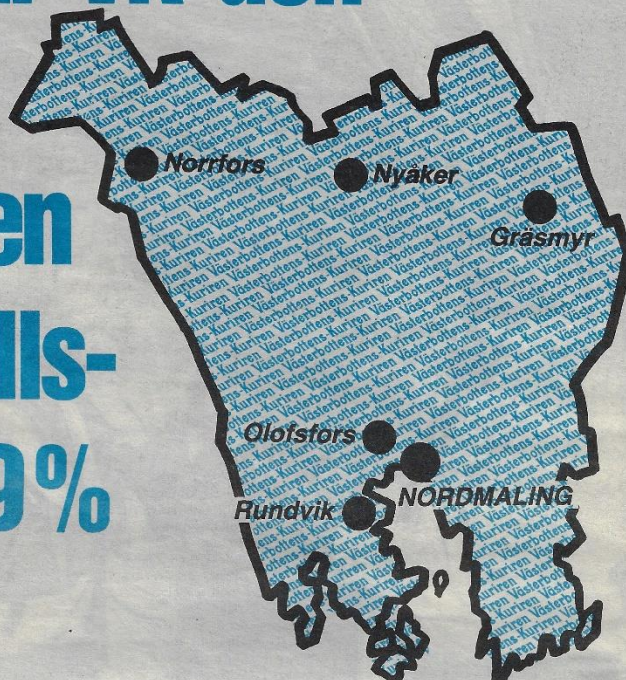
moderna trycksaker
...med kvalitet

SAFAC

SAMHALL
Box 77, 914 00 Nordmaling
Tel. 0930/107 35 vx

18 Nordmalings-KURIREN

I Nordmaling är VK den i särklass största tidningen med en hushålls- täckning på 69%



Ove Fredriksson



Anders Wikman

I Nordmaling är VK alltid nära till hands. Kom gärna in, eller ring oss om det är något du vill att vi ska skriva om. Bra nyhetstips är alltid välkomna.

På lokalredaktionen hjälper vi dig också med annonsering och prenumeration på VK.

Lokalred. Nordmaling. Tel 100 29.

**Prenumerera
juli-augusti
för 120:-**
(Ord pris: 156:-)

Du som inte redan är abonnent; skicka talongen och beställ din prenumeration av Västerbottens-Kuriren – en tidning som har ett gott grepp om nyheterna i Nordmaling. Att prenumerera är både billigare och enklare än att köpa lösnummer. Tidningen får du direkt hem i brevlådan.

Ja!

Jag vill prenumerera på
VK juli-augusti
för 120:- (ord. 156:-)

Namn:

Adress:

Ort:

Postnr:

Telefon:

Erbj. till dig som i n t e redan är prenumerant.

Frankeras
ej
VK
betalar
postot.

Västerbottens-Kuriren
Prenumerationsavd.

Svarsförsändelse
Kontonummer
12 95 50 19
900 10 Umeå

Färnska varor i gammalt omslag

I Hummelholm ligger K.J Sjöbergs anrika lanthandel från 1923. Det är kommunens enda och sista lanthandel där expedieringen fortfarande sker över disk.

– Vad får det lov att vara i dag då, säger Ingrid Westermark lite försynt till de gäster som för första gången kommer in i den anrika affären. Hon står där bakom disken och har kontroll över alla de olika varor som finns ute i affären och på lagret. Intill henne står den yngre brodern Karl-Ivar Sjöberg och stöttar sin syster.

Tillsammans driver de sin fader Karl-Johan Sjöbergs lanthandel i Hummelholm. Generationsväxlingen skedde när fadern avled 1983. Men även före den tidpunkten hjälpte de till i familjeföretaget. Inne i kontoret hänger registreringsbeviset som bevisar att deras far Karl-Johan Sjöberg startade affärsverksamheten 16 maj 1923. I början drev han lanthandeln i Parstugan på fastigheten Hummelholm 1:26. Den nuvarande affärslokalen och bostadshuset stod färdigt 1934.

• Öppna dörrar

Redan utanför affären utgör entrén en gammal genuin lanthandel. De två ytterdörrarna står öppna och visar att affären hålles öppen. Innanför dessa sitter den glasade entrédörren till affärslokalen. De första stegen innanför ytterdörren går väldigt sakta, då blicken vandrar runt det ofantliga utbud av artiklar som finns inne i den lilla affärslokalen.

• Tätt intill varandra

Varorna står prydligt staplade tätt intill varandra. Rakt framför oss har vi affärsdisken som fortfarande utgör platsen för att samla de varor som kunden bestämt att köpa. Till höger på disken finns en gammal våg och ett stycke längre bort kassaapparaten. Det är en gammal hederlig sak som förutom sina vackra utsmyckningar även fyller sin funktion i butiken. Till vänster på disken finns en samling varor som fokuseras därför att de är extra billiga. Lika lockande är de ägg som finns upplagda i en korg på affärsdisken.

• Kyldisk

Till höger i affären står en gammal kyldisk där färnska dagligvaror har sin plats. Under kyldisken står en samling varierande dagligvaror och det samma gäller utrymmet ovanför kyldisken. Överallt på väggarna hänger en blandning av både vanliga och ovanliga varor. Urvalet är stort, men det finns för

den skull inte så många artiklar av samma sort.

– De varor som vi inte har hemma kan vi beställa och får ofta hem dagen efter, säger Karl-Ivar Sjöberg.

• Massor av artiklar

Förutom expediering över disk innehåller lanthandeln en ofantligt stor variation i sitt sortiment. Här finns förutom matvaror en uppsjö av artiklar; toapapper, lotter, sägar, yxor, porslin, kläder, stövlar, leksaker, kaffepannor, prydnadsföremål, ammunition och mycket annat. Till saken hör också att affären på beställning kan ordna hem en vara som för tillfället inte finns i butiken. Problemet är att det kan ta en dag extra.

• Många besökare

Den gamla anrika lanthandeln är tillsammans med naturreservaten Hummelholms största turistattraktioner. Sommartid mer än förbrukas omsättningen och besö-



• Redan entrén visar att det här är en lite annorlunda affär. Ytterdörrarna står öppna – precis som i de gamla lanthandlarna.

kanget. I byn finns för närvarande ett 70-tal invånare.

– Det är faktiskt många som sommartid kommer in bara för att titta, säger Karl-Ivar Sjöberg när han beskriver turisternas intresse för lanthandeln.

• Fortfarande genuint

Det kanske finaste med lanthandeln i Hummelholm är att nästan all utrustning funnits med från starten. Mattorna på golvet är på vissa ställen så nermöta att trägolvet under börjar synas. Kontoret är i det närmaste helt oförändrat. Till och med de gamla postfacken från tiden då lanthandeln även var postombud finns kvar.

– Postombudet lades ner 1973 efter att ha funnits i huset i 36 år,

säger Ingrid Westermark och visar hur posthanteringen gick till.

• Ingen klagan

På ena väggen i kontoret hänger en gammal varmvattenberedare ovanför ett trekantigt handfål. Ett dåtida modern utrustning som fortfarande finns kvar.

– Vi fick besök av en tjänsteman från yrkesinspektionen för ett år sedan. Han klagade inte alls på vår utrustning och lokal, utan tyckte istället att att den var genuin och ändamålsenlig, säger Karl-Erik Sjöberg med glimten i ögat.

– Det var mycket synd att vår gamla telefon för sin väg när vi bytte till en nyare, säger han och beskriver den gamla svarta telefonen som tidigare fanns i kontoret.

På ena väggen in mot butiken

sitter en stor spik där alla fakturor från beställda varor placeras. Någon datautrustning finns naturligtvis inte i butiken. Däremot använder de båda gärna en mindre bordsräknare med remsa när de räknar ihop fakturan på kundens inköp.

• Många röda lappar

– I dag gäller det att hänga med i alla de extrapriser som finns i de större butikerna, säger Karl-Ivar Sjöberg och visar sortimentet av dagligvaror. De flest är försedda med lappar som berättar att de säljes till extrapris.

– Konkurtensen är så stor om kunderna att det inte skulle gå för oss om vi hade högre priser än i samhället, säger de båda.

ANDERS WIKMAN



• Inne i lanthandeln i Hummelholm expedieras kunderna fortfarande över disk. Syskonen Karl-Ivar Sjöberg och Ingrid Westermark vet exakt var olika varor finns. Skulle någon vara inte finnas hemma beställer de gärna hem varan till nästa dag.

FOTO: ANDERS WIKMAN



• Förra årets största lax i Lögdeälven bärgades av Leif Bengtsson, Haninge. Den vägde 9,3 kilo. Fiskelyckan har för många varit god även i år. Många tror på ett rekordår i antalet fritidsfiskare vid älven.

FOTO: OWE FREDRIKSSON

– "Slåttansöringen" är roligast att få, säger Gösta Holmberg, inbiten lax- och öringsfiskare i Lögdeälven. I åtskilliga år har han tillbringat stora delar av sin fritid med att fiska lax och öring. Favoritvattnet är Lögdeälven och favoritfisket är flugfisket efter "slåttansöring".

Nordmaling har två lax- och öringförande älvar, Öreälven och Lögdeälven. Det är två älvar som i stora delar är lika varandra, men som samtidigt är väldigt olika. Sedan flera år tillbaka ingår båda älvarna i projektet Västerbottenslax.

Öreälven är den av älvarna som kommit längst och där arbetet pågår under flest antal år. Lögdeälven har först under de senaste åren kommit i fiskemyndigheternas intresse och nu är det flera intressanta projekt på gång där. Förra året spårades älven av med en provisorisk laxfälla där älvens egen vandrande fisk fångades för att användas till avel. Cirka 45 000 laxyngel av-

lades fram i pumpstationen i Rundvik och sattes sedan ut ovanför Fällforsen. Fällforsen utgör alljämt ett stopp för laxens vandring längre upp i älven.

• 50 000 yngel

Även i år finns fiskyngel på tillväxt och till sensommaren släpps cirka 50 000 lax- och öringsyngel ut i älvsystemet. Under sommaren kommer också en del restaureringsarbeten att utföras i älven för att återställa älvsfåran till det skick som den var innan flottningen startade. Då fanns det

många stora stenar ute i fåran som gjorde att fiskarna kunde "ställa" sig i skydd. Projekteringen för en laxtrappa i Fällfors är under arbete och kommer att bli fiskeentusiasternas nästa stora projekt i älven.

• Bra med fiskare

Enligt rapporterna har försommaren varit en bra fiskesäsong i Lögdeälven och fritidsfiskarna blivit fler.

– Jag kan inte se annat än att det blir ett rekordår i antalet fiskare vid älven i år, säger Gösta

Holmberg. Han är en av de ortsbor som varje år tillbringar åtskilliga fritidstimmar med att fiska i Lögdeälven. Hans eget fiske har gått bra och vid månadsskiftet maj/juni hade han passerat 20-strecket i antalet fångade fiskar. De flesta har han tagit på drag, men den sista öringen på cirka tre kilo fick han på flugauppe i Klöse.

– Det är själva fisket som är roligt, säger han. Det viktigaste är inte att få någon fisk på kroken.

Själv föredrar han att fiska med fluga.

• Varierar

Han berättar om hur fisket varierar under säsongen.

– Först kommer vöringen (havsöring som går upp i älven på våren) och det kan finnas fram till juni, säger han. Därefter kommer laxen. Och så fram mot mitten av juli kommer återigen öring och den kallar vi för "slåttansöring". Den kan sedan fiskas ända fram till fiskeförbudet femte september. Efter fiskeförbudet, fram till femte oktober, kan det åter vara möjligt att bärja någon lax eller öring, säger han.

– Själv föredrar jag att med fluga fiska "slåttansöring".

• Väntar på resultat

– Det är mycket intressant att se hur det blir om ett par tre år när de utsatta fiskynglen vuxit upp och återkommer med sin vandring i älven, säger han.

– Men det räcker inte med de åtgärder vi gör här uppe. För att bevara en vild stam av lax måste laxfisket begränsas på Östersjön, säger han.

ANDERS WIKMAN

Här trivs storfiskarna – och även de som drar upp dem